

Resultataftale 2018

mellem

Grænseforeningen

og

Sydslesvigudvalget

1. Indledning

Denne resultataftale er indgået mellem Sydslesvigudvalget og Grænseforeningen. Resultataftalen omfatter dele af Grænseforeningens virke i perioden 1. januar 2018 til 31. december 2018, jf. § 5 stk. 2 i Lov om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig.

I aftalen er der formuleret konkrete resultatkrav for Grænseforeningen baseret på foreningens egne formulerede formål og målsætninger. Sydslesvigudvalgets driftstilskud udgør sammen med foreningens øvrige indtægter den økonomiske ramme, inden for hvilken Grænseforeningen skal opfylde resultataftalen.

Resultataftalen indgås med det formål at støtte Grænseforeningens folkeoplysende arbejde for at udbrede kendskabet til grænselandets forhold og for at sikre, at prioriteringen af tilskuddet fra Sydslesvigudvalget sker på et så oplyst grundlag som muligt.

Resultataftalen er ikke retligt bindende. Ifølge Lov om Sydslesvigudvalget og tilskudsordninger på undervisningsministerens område for det danske mindretal i Sydslesvig har Grænseforeningen alene driftsansvaret for egen virksomhed.

2. Præsentation af Grænseforeningen

2.1. Baggrund

Grænseforeningen blev oprettet 2. november 1920 ved en sammenslutning af sønderjyske foreninger fra hele landet. Indtil tiden efter 1945 havde foreningen navnet ”Grænseforeningen, Sønderjyske Foreningers Fællesraad”.

Som følge af spændingerne i grænselandet, navnlig efter 1933, voksede tilslutningen til Grænseforeningen. Frem til 2. verdenskrig havde foreningen 100.000 medlemmer fordelt på ca. 200 lokalforeninger. Foreningen oplevede den største medlemstilslutning i 1949. Her havde foreningen 200.000 medlemmer fordelt på 400 lokalforeninger. Siden midten af 1950’erne og parallelt med afspændingen i forhold til Tyskland er Grænseforeningens medlemstal gået tilbage og har i øjeblikket et niveau på ca. 12.000.

Grænseforeningen stod især i efterkrigsårene for indsamling af meget betydelige beløb til mindretallets kulturelle og pædagogiske arbejde. Det skete i en tæt dialog med Femmandsudvalget og ved at ca. 25 % af statens bevilling til det kulturelle arbejde i Sydslesvig helt frem til 2009 blev formidlet via Grænseforeningen

Efter årtusindskiftet og især efter den sidste store donation i 2002-2004 på 5.2 mio. kr. til et udendørs idrætsanlæg ved Idrætshallen i Flensborg

indledte Grænseforeningen en langsom omstilling fra primært pengeindsamlende til primært folkeoplysende organisation.

Grænseforeningen modtog i 2017 et driftstilskud på **3.279.000** kr. hertil fra Sydslesvigudvalget.

2.2. Organisation, medlemmer og personale

Grænseforeningen er paraplyorganisation for 62 selvstændige og lokale grænseforeninger med egne vedtægter, generalforsamling m.v. Hovedforeningens sekretariat støtter lokalforeningernes arbejde på en række områder såsom administration af medlemskartotek, opkrævning af kontingent, udarbejdelse og udsendelse af foreningsprogrammer, udsendelse af nyhedsbreve, afholdelse af diverse møder og kurser, hjælp til ture til Sydslesvig og udgivelse af medlemsbladet Grænsen.

Hovedforeningens øverste myndighed er Sendemandsmødet, hvor de delegerede vælger foreningens formand og bestyrelse. Af de i alt 17 bestyrelsesmedlemmer repræsenterer de 11 de fem regioner Syddanmark, Midtjylland, Nordjylland, Sjælland og Hovedstaden. Grænseforeningen Ungdom (GFU) har to repræsentanter i bestyrelsen. De øvrige fire er formanden, Jens Andresen, som vælges særskilt og tre ressourcpersoner, som udpeges af bestyrelsen.

Bestyrelsen fører gennem formanden tilsyn med foreningens administration og daglige ledelse, der varetages af foreningens sekretariat i København. Sekretariatet har 10,2 fuldtids medarbejdere (inkl. ungdomspraktikanter), og det ledes af generalsekretær Knud-Erik Therkelsen.

I 2017 er medlemskontingentet til hovedforeningen 120 kr. pr. husstand. Medlemskontingentet har været uændret siden 2010.

2.3 Nøgletal 2014-2017

Tabel 1. *Udviklingen i medlemstal*

	2014	2015	2016	2017
Lokale grænseforeninger	70	68	62	60
Enkeltpersoner	12.549	12.071	11.897	11.200
Andre	63	57	56	53
Uddannelsesinstitutioner	182	171	153	148
I alt	12.794	12.299	12.106	11.461

Tabel 2. Udvikling i tilskuddet fra den danske stat - Sydslesvigudvalget

(1.000 kr.)	2014	2015	2016	2017	2018
	Faktisk	Faktisk	Faktisk	Budget	Budget
Driftstilskud:	<u>3.210</u>	<u>3.237</u>	<u>3.259</u>	<u>3.279</u>	<u>3.364325</u>
Grænseforeningens kommunikation	1.610	1.546	1.434	1.500	1.538521
Sydslesvigske Børns Ferierejser - Elevudveksling	743	626	782	729	747739
Grønselandet og undervisning	679	893	847	873	895885
13. årgangs informationsbesøg i København	178	172	163	177	184180
Projekttilskud*					
Sydslesvig – steder og mennesker		<u>175</u>			
Feriebørn 2.0			<u>730</u>	935	920
Folkemøde på Bornholm				<u>643</u>	<u>656</u>
I alt		175	730	1.578	1.576

Tabel 3. Udviklingen i antal medarbejdere

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Faste medarbejdere	5,7	7,8	7,5	8,0	8,2	8,2	8,2
Projektmedarbejdere	2,1	0,5	0	0	1,3	1,6	1,5
Ungdomspraktikanter	0,6	0,8	0,7	0,5	1,1	0,9	1,0
I alt	8,4	9,1	8,2	8,5	10,6	10,7	10,7

2.4. Grænseforeningens hovedopgaver og målsætninger

Grænseforeningens centrale opgave er oplysning om det danske mindretal. Denne oplysning er tidligere sket med udgangspunkt i en national-historisk dagsorden, hvor modsætning og afgrænsning til vores tyske nabo spillede en væsentlig rolle. Grænseforeningen havde i 1949 200.000 medlemmer. Siden har medlemstallet, som også må være et udtryk for danskernes engagement i det danske mindretal, været konstant faldende og har nu nået et niveau på ca. 11.200. Undersøgelser har vist, at det generelle vidensniveau er dramatisk faldende, men Grænseforeningen ser det fortsat som en nøgleopgave at løfte vidensniveauet via en række forskellige indsatser, som beskrives nedenfor.

For at gøre dette har foreningen gennem de senere år indledt en omstilling af oplysningsindsatsen, således at mindretallet ikke alene anskues som et resultat af historiske begivenheder, men også som en aktiv og engageret medspiller i forhold til de udfordringer, det danske folk står over for i en mere og mere globaliseret verden.

Grænseforeningens omstilling bygger på det synspunkt, at det moderne samfund kan finde megen inspiration til løsning af sine udfordringer i erfaringerne fra det dansk-tyske grænselands årtusindlange historie. Grænselandets har fået fornyet aktualitet med sine mange kulturmøder i en verden, hvor demokratiet samt respekten for mindretal udfordres af globalisering.

Grænseforeningen ønsker at bidrage til fastholdelse af centrale erfaringer og fælles værdier fra den historiske dagsorden som f.eks. demokrati, frisind og mindretalsbeskyttelse samt den stærkeste markør af alle, det danske sprog, som også i en globaliseret verden bør være komplet og samfunds bærende.

Når dansk sprog, kultur og danskhed omtales i Grænseforeningens formålsparagraf, forstår vi disse begreber som centrale værdier for det fællesskab, vi har med hinanden, før vi bliver politisk uenige. Vi er i Grænseforeningen optaget af, at symboler for dette fællesskab som f.eks. Dannebrog, kongehuset og Dybbøl Mølle overlever, ikke blot som bærere af en fælles historie, men også som kim til en fælles fremtid. Det samme gælder naturligvis, og helt konkret, det danske mindretal i Sydslesvig.

Dansk identitet er hverken endimensional eller eksklusiv. ”Danskerne findes i mange modeller”, som Ebbe Kløvedal Reich skriver, herunder som mennesker på vej til en ny identitet og mennesker med flere identiteter og flere sprog.

Grænseforeningens oplysningsvirksomhed om det danske mindretal hviler på en balance mellem tradition og fornyelse i den vanskelige og følelsesladede identitetsdebat. Foreningens oplysningsprojekter henter erfaringer i historien og bruger dem i den aktuelle sammenhæng.

Hermed er bredden i Grænseforeningens hovedopgaver og målsætninger markeret. De helt konkrete opgaver er beskrevet i Grænseforeningens handlingsplan for 2017 (bilag 2).

3. Økonomi

Til løsning af opgaveporteføljen havde Grænseforeningen i 2016 indtægter for i alt 15.725.000 kr. Indtægterne fremgår af tabellen herunder:

(1.000 kr.)	Regnskabstal 2016		Budgettal 2017	
	DKK	Andel	DKK	Andel
Bidragyder				
Kontingenter	752	4,8	684	5,6
Private gaver og arv	347	2,2	788	6,5
Tilskud fra fonde og legater	5.403	34,3	3.515	29,0
Offentlige tilskud	3.411	21,7	3.429	28,3
Resultataftale Sydslesvigudvalget	3.259		3.279	
Tilskud fra Tips og Lotto	152		150	
Øvrige indtægter	15	0,1	10	0,1
Projektmidler	1.441	9,2	1.828	15,1

Modtagne midler til videreformidling *)	2.170	13,8		
Finansielle poster	2.186	13,9	1.875	15,4
I alt	15.725	100,0	12.129	100,0

*) Modtagne midler til videreformidling er ikke medtaget i budgettet, da beløbet ingen driftsmæssig betydning har (indtægt = udgift).

4. Konkrete mål for aktiviteter omfattet af resultataftalen

Kommentar [SBP1]: Opdateres efter behov

Resultataftalen omfatter fire afgrænsede aktivitetsområder under overskriften ”Oplysning i Danmark om grænselandets forhold”, nemlig

- 4.1 Grænseforeningens kommunikation
- 4.2 Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling.
- 4.3 Grænselandet og undervisning
- 4.4 13. årgangs informationsbesøg i København

4.1. Grænseforeningens kommunikation

Denne del af resultataftalen har til formål at fastholde og styrke Grænseforeningens kommunikationsindsats, der understøtter Grænseforeningens formål som folkeoplysende organisation: At støtte danskheden i grænselandet under sloganet: For en åben danskhed. Dertil at oplyse om det danske mindretal og grænselandet i Danmark. Dette skal ske ved

- 1) at yde tilskud til den journalistiske og redaktionelle indsats på www.graenseforeningen.dk og de sociale medier
- 2) at yde tilskud til journalistisk og redaktionel indsats i magasinet Grænsen samt trykning og distribution af samme og
- 3) at yde tilskud til udarbejdelse og distribution af Grænseforeningens nyhedsbrev

Grænseforeningen har som en del af sit formål at udbrede kendskabet til det danske mindretal og grænselandets forhold i det hele taget. Det sker gennem Grænseforeningens kommunikationsindsats og gennem det oplysningsarbejde, som Grænseforeningens 62 lokalforeninger varetager, bl.a. ved at afholde en række foredrag om mindretal og grænseland og ved at arrangere rejser til Sydslesvig.

Synergi mellem medieplatforme

Grænseforeningens kommunikationsindsats sker dels via www.graenseforeningen.dk og de sociale medier og dels gennem magasinet Grænsen. Der stiles imod størst mulig synergi mellem de forskellige medieplatforme. Der vil fremadrettet blive arbejdet målrettet med at øge indsatsen på de sociale medier, herunder især Facebook, for dels at nå

brede ud med oplysningsindsatsen og skabe et tilhørsforhold hos brugerne, og dels via Facebook at skabe størst mulig trafik til grænseforeningen.dk og hele Grænseforeningens univers.

Tre-fire gange om ugen udsendes der nyheder om aktuelle emner, der vedrører det danske mindretal og grænselandet m.m. Nyhederne bliver offentliggjort på nyhedsfeed på www.graenseforeningen.dk og på facebook, med link til hjemmesiden.

På www.graenseforeningen.dk offentliggøres endvidere artiklerne fra magasinet Grænsen under temaerne: Grænselandet, Mindretal, Historie, Identitet, Sprog og Kultur og Kulturmøde. Det er hensigten, at der skal arbejdes mere målrettet med at få gymnasieelever og studerende gjort opmærksom på dette univers af temaartikler, der er egnede til brug i studiensammenhæng.

Nyhedsbrev og leksikon

Hver anden fredag udsendes Grænseforeningens nyhedsbrev til Grænseforeningens medlemmer og en række beslutningstagere. Nyhedsbrevet indeholder de mest aktuelle og relevante nyheder fra de forgangne to uger.

Det digitale leksikon om grænselandet, som Grænseforeningen og Historisk Samfund for Sønderjylland står bag, findes også på www.graenseforeningen.dk. Her kan søges oplysning om specifikke emner, personer, begivenheder, kildetekster m.v. med relation til grænselandets forhold. Det digitale leksikon er suppleret og fagligt styrket ved at det kulturhistoriske leksikon "Sønderjylland A-Å" er fuldt integreret.

Magasinet Grænsen

Magasinet Grænsen skrives og redigeres under en fri redaktionel ledelse. Der bringes journalistiske artikler inden for ovennævnte emnekreds og med yderligere perspektiverende leder, analyser, kommentarer samt bog anmeldelser. Grænsen har undertitlen "magasin om mindretal, sprog og kultur". Magasinet har et sidetal på minimum 32 sider og udkommer seks gange årligt til ca. 9.500 husstande og udsendes endvidere til ca. 500 meningsdannere, medier, politikere, uddannelsessteder m.v. Grænsen kan også downloades direkte fra Grænseforeningens hjemmeside.

En samlet medieplatform

Grænseforeningens kommunikationsindsats går ud på at skabe et sammenhængende univers, hvor brugerne kan lade sig informere og inspirere til at søge yderligere oplysning om det danske mindretal og grænselandet. Synergien mellem de forskellige medieplatforme kommer bl.a. til udtryk ved, at der linkes på kryds og tværs mellem nyheder, temaer og artikler i Grænsen.

Formålet er, at Grænseforeningens medlemmer, den almindelige dansker, herunder ikke mindst gymnasieelever og andre, der benytter Grænseforeningens medieplatforme i uddannelsessammenhæng, samt politikere og øvrige meningsdannere bliver oplyst på en kvalificeret måde om det danske mindretal og grænselandets forhold samt de deraf afledte emnekredse inden for danskhed, historie, identitet, sprog og kultur. Formålet er selvsagt også, at de regionale og landsdækkende medier bliver inspireret til at skrive artikler og lave radio- og tv-indslag om ovennævnte emnekreds.

Øget trafik og udbredelse

Trafikken på de sociale medier lader sig måle via Google Analytics for så vidt angår www.graenseforeningen.dk, Facebook for så vidt angår likes og delinger på Facebook og Campaign Monitor for så vidt angår Grænseforeningens nyhedsbrev.

Der er på alle digitale platforme tale om en kontinuerlig stigning i henholdsvis antal besøgende på sitet, likes og delinger på Facebook og antal modtagere af Grænseforeningens nyhedsbrev.

Når det gælder magasinet Grænsen lader antal betalte artikler sig oplyse hos Infomedia. Også her er der tale om en stigning, idet Infomedia registrerer et stigende antal betalingshændelser. De største modtagere/købere af Grænsens artikler fra Infomedia er Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek og Det Kgl. Bibliotek.

Der arbejdes på at fortsætte den positive udvikling på de sociale medier og magasinet Grænsen i 2018. Grænseforeningen vil i løbet af efteråret 2017 iværksætte en række tiltag, der skal resultere i en ny kommunikationsstrategi.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.1.1 Administration af grænseforeningen.dk og sociale medier	Researche, skrive og redigere nyheder, finde fotos. Offentliggøre nyheder på grænseforeningen.dk og Facebook	200.000 besøgende på Grænseforeningens hjemmesidekompleks 3 nyheder om ugen / 138 nyheder om året	
	Udvikle Grænseforeningens synlighed på de sociale medier ved at producere	Gennem opslag nå 100.000 personer/år på FB.	

	<p>medierelevant indhold, f.eks. film og grafik.</p> <p>Skrive indlæg på facebook med præsentation af nyheder</p> <p>Lægge artikler fra magasinet Grænsen på grænseforeningen.dk som temaartikler. Link til temaartikler fra de sociale medier, så der skabes trafik til hjemmesiden</p> <p>Grænseforeningens nyhedsbrev udsendes hver 14. dag/20 gange årligt.</p> <p>Løbende opdatering og udbygning af historisk fremstilling, leksikon m.v.</p>	<p>1.500 likes på facebook</p> <p>Medvirkende til øget trafik til Grænseforeningens hjemmeside, jfr. ovennævnte resultatmål på 200.000 besøgende</p> <p>2.500 modtagere af Grænseforeningens nyhedsbrev</p>	
4.1.2 Udgivelse af magasinet Grænsen	Skrive, redigere, trykke og distribuere 6 numre af Grænsen	6 udgivelser á minimum 32 sider til 7.000 adresser og 500 meningsdannere	
4.1.3 Samlet kommunikationsindsats		<p>Den samlede kommunikationsindsats skal bl.a. resulteret i, at "Det danske mindretal" eller "Grænseforeningen" nævnes i nedennævnte størrelsesorden i Infomedias artikeldatabase:</p> <p>800 gange i lokale/regionale medier</p> <p>40 gange i landsdækkende medier</p> <p>500 gange i internetmedier/webkilder.</p>	
I alt			45,8

4.2. Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling

Denne del af resultataftalen har til formål at fastholde og styrke mødet mellem sydslesvigske og rigsdanske børn gennem Sydslesvigske Børns Ferierejser og elevudveksling, dels for at styrke sydslesvigske børns bånd til danske familier, dels for i Danmark at øge kendskabet til det danske mindretal.

Siden 1919 har sydslesvigske børn været på ferieophold i Danmark. I de første årtier var motivet dobbelt, nemlig for det første at sikre børnene bedre ernæring end de var vant til og for det andet at supplere deres sydslesvigske skolegang ved at give børnene mulighed for at lære en dansk hverdag at kende gennem indkvartering i private hjem. Denne aktivitet har haft enorm betydning for sydslesvigske børns tilknytning til Danmark og dermed også for mindretallets tilknytning til dansk sprog og kultur.

I dag er motivet at give det sydslesvigske barn bedre kendskab til dansk hverdagsliv og sprog, dels at give det rigsdanske barn mulighed for at møde og lære af det sydslesvigske barn. I den sammenhæng er det i de senere år blevet tydeligt, at danske forældres motivation for at få et sydslesvigske ferie barn i stigende grad er ønsket om, at deres eget barn på en overskuelig måde stifter bekendtskab med tysk sprog og kultur. ”Tysk med sikkerhedsnet” er det blevet kaldt af Dansk Skoleforenings direktør.

Efter en lang årrække med stadig færre værtsfamilier i Danmark blev den hidtidige ferie børnsaktivitet i 2010 analyseret af Skoleforeningen og Grænseforeningen i fællesskab. Det folkelige engagement havde nået et niveau, som nødvendiggjorde en professionalisering af arbejdet.

Resultatet blev, at Landsforeningen for Sydslesvigske Børns Ferierejser blev nedlagt og erstattet af Arbejdsudvalget for Sydslesvigske Børns Ferierejser med en ny ledelsesstruktur samt en klar ansvarsfordeling mellem samarbejdspartnerne Dansk Skoleforening i Sydslesvig og Grænseforeningen. Samtidig blev det besluttet, at alle værtsfamilier fremover uden undtagelse skal godkendes af de sociale myndigheder og politiet.

Med den nye struktur blev arbejdet for sydslesvigske ferie børn styrket med et halvt årsværk ved at Grænseforeningens foreningskonsulent inden for denne tidsramme engagerer sig i ferie børnsarbejdet. Dette sker i tæt samarbejde med Rejsekontoret og under ansvar over for Arbejdsudvalget for Sydslesvigske Børns Ferierejser (sammensat af repræsentanter fra Skoleforeningen og Grænseforeningen) og Grænseforeningens generalsekretær.

Samtidig suppleredes det hidtidige arbejde for at få ferie børn til Danmark med udveksling af skole børn, således at sydslesvigske børn indkvarteres privat og følger skole gangen i en dansk skole i en uge, hvorefter det danske barn rejser med det sydslesvigske barn hjem og følger undervisningen i en dansk skole i Sydslesvig i en uge. I 2010 deltog 28 sydslesvigske elever i denne udveksling og i 2011 51 elever, i 2012 100. 2015 var vi oppe på 135 elever.

Arbejdet i Danmark har endvidere følgende målsætninger:

- igennem særlige aktiviteter for engagerede værtsfamilier at øge antallet af lokale ferie børns konsulenter,
- at styrke Grænseforeningens lokalforeningers engagement i ferie børns arbejdet. Det tilstræbes, at alle lokalforeninger under Grænseforeningen engagerer sig i ferie børns arbejdet,
- at fortsætte udviklingen af en mere smidig forretningsgang i forbindelse med godkendelse af ferieværter,
- at gennemføre flest mulige gæstelærerbesøg på grundskoler i Danmark,
- at fastholde og udvikle oplysningsaktiviteter i Danmark, både i forhold til den brede offentlighed og i forhold til grundskoler. Det har vist sig, at især de frie skoler engagerer sig i ferie børns aktiviteter, hvorfor vi vil målrette vores oplysningsaktiviteter til disse skoler. Oplysningsaktiviteter omfatter bl.a. et lærerseminar og deltagelse i forberedende forældremøder i forbindelse med lejrskoler i Sydslesvig, hvor muligheden for at modtage eller lave udveksling med et sydslesvigsk ferie barn præsenteres.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.2.1 Overordnet styring		Gennemføre to årlige møder i arbejdsgruppen	
4.2.2 Øge antallet af værtsfamilier i Danmark til 250 ved at	<p>Øge antallet af aktive og lokale frivillige</p> <p>Udvikle en mere smidig ”forretningsgang” i forbindelse med godkendelse af ferieværter.</p> <p>Fastholde engagementet hos frivillige konsulenter med fuld kompensation for udlæg, samt finde nye.</p> <p>Udadvendt aktivitet (bl.a. feriemesse)</p> <p>Annoncering, pr-materiale, øvrigt pressearbejde</p>	<p>”Opgradere” 10 værtsfamilier til lokale ferie børns ambassadører ved at gennemføre et seminar for disse hvert år medio september</p> <p>Tættere kontakt til kommuner og Rigs politiet</p> <p>Fastholde taxameter tilskuddet samt ekstra tilskud for nye værtsfamilier</p> <p>Skabe kontakt til 500 interesserede</p>	

4.2.3 Øge antallet af danske og sydslesvigske udvekslings elever ved at	Intensivere kontakten til grundskoler ved at fastholde gæstelærerbesøg Skabe størst mulig spredningseffekt af gæstelærerbesøg Målrettet seminar for lærere	146 elever fra DK 146 elever fra Sydslesvig Besøge 70 klasser 25 deltagere pr. år. Gennemføres i samarbejde med Feriebørn 2.0, som bærer udgiften til medgæet arbejdstid mens overnatning og forplejning bæres af resultataftalen.	
4.2.4 Vedligeholde og udvikle hjemmesiden	Finde de gode historier	4 nye historier hver sommer/45-47	
4.2.5 Styrke Grænseforeningens lokalforeningers engagement	Udvikle målrettede værktøjer til arbejdet i marken	Give bedre redskaber til kontakter til lokale medier og møde folk i marken, f.eks. hjemmeside, Facebook, brochurer og artikler)..	
I alt			22,2

4.3. Grænselandet og undervisning

Denne del af resultataftalen beskriver samarbejdet mellem Dansk Skoleforening og Grænseforeningen om ”Grænselandet og undervisning” som blev startet i 2006, som i årene 2011 og 2012 modtog projektstøtte fra Sydslesvigudvalget. Fra og med 2013 er dette område indarbejdet i Grænseforeningens resultataftale. Fra primært at være rettet mod ungdomsuddannelserne, har projektet i dag er videre fokus, hvor der også er kontakt til grundskolen og til flere videregående uddannelser.

Formål

”Grænselandet og undervisning” bidrager til at formidle viden om og skabe interesse for det dansk-tyske grænseland og det danske mindretal i Sydslesvig blandt børn og unge i Danmark. Aktiviteterne omfatter både en videreførelse af ”Elevambassadørerne” og en sammenkobling af denne aktivitet med forskellige pædagogiske initiativer i forhold til grundsko-

le, efterskoler og ungdomsuddannelser i Danmark, herunder fortsat udvikling af digitalt undervisningsmateriale.

Baggrund

Elevambassadørerne

Elevambassadørprojektet (se www.elevambassadoer.com og projektets Facebookside) blev søsat i foråret 2006 i et samarbejde mellem Grænseforeningen og Duborg-Skolen med det dobbelte formål at skabe en større mindretalsbevidsthed hos de unge fra mindretallet og sikre et større kendskab til mindretallene og grænselandet hos unge i Danmark. I 2010 kom A P Møller Skolen med i projektet og i 2011 blev unge fra det tyske mindretals gymnasium i Aabenraa (Deutsches Gymnasium für Nordschleswig) inddraget i aktiviteten, dog således at Deutsches Gymnasium selv afholder diverse udgifter til elevernes uddannelse og deltagelse i besøg.

De elever, der melder sig til at være Elevambassadør, får en grundig uddannelse, herunder en indføring i grænselandets historie, mindretallets institutioner, og andet relevant i forhold til grænselandets udvikling. Der til kommer arbejdet med deres personlige historier og formidlingen af disse. En vigtig del af dette handler om at forholde sig til egen identitet, til at være dansk-tysk, to-sproget m.m. Endelig lærer de at facilitere workshops og andre former for aktiviteter.

Grupper af elevambassadører har været udsendt til enkelte folkeskoler og efterskoler, men primært til gymnasiale uddannelser i Danmark. Her fortæller grupperne som levende tekster om deres mindretalsliv, laver forskellige øvelser og indgår i dialog med de unge, som de besøger i Danmark. De er også med til at igangsætte og gennemføre workshops. Det har vist sig at berige begge parter. De unges personlige historier er med til at give en viden om og et indblik i det danske mindretal i Sydslesvig. Samtidig er historierne gode afsæt til debat om kulturmøder, identitet, fordomme, mindretalsrettigheder, demokrati og meget mere. Elevernes beretninger er også velegnede i et historisk perspektiv, ligesom de kan sættes i relation til andre nationale og etniske mindretal.

Møderne har vist, at de danske unge i mødet med ambassadørerne anstiller overvejelser om deres egen danskhed. Endelig har ung-til-ung møderne løftet vidensniveauet og skabt reel interesse for mindretallet hos elever på de forskellige uddannelsesniveauer. Som sådan italesætter aktiviteten spørgsmålet om dansk identitet i en verden, der præges af globalisering på mange forskellige niveauer.

Sideløbende har Grænseforeningens pædagogiske konsulent taget en lang række nye initiativer i forhold til unge og ungdomsuddannelserne med det formål at oplyse om det danske mindretal i Sydslesvig, herunder gøre

brug af elevambassadørerne. Især har der været fokus på udviklingen af temadage og tilbud om studieture til Sydslesvig. Derudover er en række nye platforme taget i brug. Det gælder Folkemødet, Ungdommens Folkemøde og lignende festivaler, undervisnings- og læringsmesser, ungekonferencer og andre steder, hvor Elevambassadørerne kan være med til at synliggøre det danske mindretal og grænselandet.

Undervisningsmateriale

I 2009 udgav Grænseforeningen i samarbejde med Forlaget Columbus undervisningsbogen ”Grænseland - krig og kulturmøde”. Bogens 1. oplag er udsolgt. 2. oplag findes som e-bog og desuden findes der hos forlaget en tilknyttet hjemmeside med supplerende materiale.

Som en naturlig forlængelse af dette blev undervisningsportalen [ietGrænseland.dk](http://ietgranseland.dk) udviklet. Portalen gik i luften i efteråret 2015. ”ietGrænseland” sætter grænselandet og dets historie ind i en moderne kontekst, så eleverne kan se deres egen historie i den store historie. Portalen henvender sig til et bredt udbud af fag, men har især fokus på historie og samfundsfag. Undervisningsmaterialet er udviklet, så det lever op til læreplanernes krav, og opgaverne er inddelt i temaer og markeret med de relevante fag. Flere af opgaverne lægger op til flerfagligt samarbejde og passer derfor godt ind i den nye stx-reform.

”ietGrænseland” er ikke en grundbog, men indeholder en række opgaver, der skal give de unge mulighed for på en inspirerende måde at blive ført rundt i grænselandets historie og de mange spændende fortællinger grænselandet kan byde på.

<http://www.graenseforeningen.dk/ietgranseland/#/>

Aktiviteter for undervisere

Grænseforeningen har gennem en årrække afholdt kurser for både gymnasie- og grundskolelærere. Kurserne har ofte været velbesøgte og har efterfølgende affødt besøg ude på skolerne både af elevambassadører og grænseforeningens konsulenter.

Med sparerunder og ny reform har det dog vist sig svært at trække undervisere af huse. I stedet er konceptet ”På rejse ietGrænseland” udviklet. Det er en temadag, der retter sig mod både elever og undervisere med foredrag, workshops og kursus. Det konkrete indhold og forløb aftales med den enkelte skole.

En anden måde at få kontakt til underviserne er ved deltagelse i undervisningsmesserne i København og Århus.

Efterskoler

Siden 2005 har Grænseforeningen i samarbejde med Efterskoleforeningen og Dansk Skoleforening arbejdet målrettet på at skabe større interesse blandt sydslesvigske unge for et efterskoleophold i Danmark efter 9. eller 10. klasse. Fra under 20 elever i 2005 er vi nu kommet op på ca. 65, svarende til ca. 13% af en ungdomsårgang, hvilket stadig er få sammenlignet med, at over 40% af en ungdomsårgang i Danmark kommer på efterskole.

Formålet er at styrke de unges kendskab til dansk sprog og kultur og give dem lejlighed til at knytte kontakt til jævnaldrende i Danmark. De unge sydslesvigeres tilstedeværelse på efterskolerne motiverer også skolerne til at inddrage emnet ”Det danske mindretal” i undervisningen. Samtidig har det kolossal betydning for udviklingen af de unges mindretalsbevidsthed at møde danske unge. Det er først i dette møde, at de unge sydslesvigere for alvor opdager, at de har en særlig baggrund og identitet.

Arbejdet har bestået af følgende elementer:

1. Støtte til udgivelse af Lars Henningsens bog ”Sydslesvigungdom på danske efterskoler – før og nu”, der i 2007 udkom på Studiefællesskabet ved Dansk Centralbibliotek
2. Oprettelse af Anne Marie og Viggo Bønnerups Fond, som yder støtte til unge sydslesvigeres egenbetaling. Fonden har i øjeblikket en kapital på ca. 5.0 mio. kr., men den forventes i løbet af 2018 øget til ca. 12.0 mio. kr.
3. En række efterskoler tilbyder sydslesvigske unge at komme på to ugers gratis efterskoleophold i løbet af foråret for at give de unge en ide om, hvad en efterskole er.
4. Der afholdes hvert år et kursus for danske efterskolelærere, hvor mindretallet præsenteres ud fra forskellige vinkler. Kurset afsluttes altid med et møde med lærere fra fællesskolerne, hvor man indgår forskellige samarbejdsaftaler.
5. Der afholdes den 24. februar 2018 ”Efterskolernes Dag”, hvor en vifte af efterskoler præsenterer sig for unge sydslesvigere og deres forældre.
6. Der arbejdes fortsat på at tilbyde hjemvendte sydslesvigske efterskoleelever et 24-timers seminar, hvor de unge orienteres om mulighederne for at engagere sig i mindretallets arbejde. Det er desværre alt for få, der kender til mulighederne, og det er synd i forhold til det engagement for fællesskabet, som de unge har udviklet under deres efterskoleophold set i forhold til mindretallets behov for engagerede unge i arbejdet. Det er planen at inddrage SdU i dette arbejde.
7. Vi har i 2015 og 2017 gennemført et pilotprojekt for elever i 7. klasse på Duborg-Skolen og Cornelius Hansen Skolen i Flensborg hvor eleverne besøger en dansk efterskole fra fredag mor-

gen til lørdag middag, hvorefter de afhentes af deres forældre, der så også får en rundvisning og en orientering. Dette projekt vil blive væsentligt udbygget i skoleåret 2017-2018 til 200 sydslesvigske elever i 7. klasse og i 2018-2019 til 500 sydslesvigske elever i 7. klasse.

Arbejdet med at øge antallet af unge sydslesvigere på danske efterskoler vil i kalenderåret 2018 indgå i Projekt Feriebørn 2.0, hvor der afsættes 25% af de arbejdsmæssige ressourcer til dette formål.

Planlagte aktiviteter

I 2018 vil vi videreføre de hidtidige aktiviteter med besøg på danske uddannelsesinstitutioner, produktion af undervisningsmateriale, udvikling af studieture/lejrskoler og andet relevant konsulentarbejde.

Elevambassadørerne

Der vil fortsat være fokus på elevambassadørernes personlige fortællinger om det at tilhøre, være vokset op og socialiseret ind i det danske mindretal i Sydslesvig. De vil også fortsat indgå i udviklingen af relevante aktiviteter og workshops til brug ved både eksterne og interne besøg. Det er hensigten, at de udsendte elevambassadørgrupper skal være sammensat således, at begge skoler er repræsenteret, og hvis muligt også en elev fra Deutsches Gymnasium. Desuden vil elevambassadørerne bistå med orientering og personlige fortællinger i forbindelse med besøg af elevgrupper fra Danmark på A.P. Møller Skolen og Duborg-Skolen.

Elevambassadørerne får den nødvendige uddannelse i starten af skoleåret efterfulgt af løbende kontakt og supervision.

For at kunne få flest mulige ungdomsuddannelsesinstitutioner i tale – og dermed skabe den nødvendige ramme for mødet mellem unge flertalsdanskere og mindretalsdanskere har Grænseforeningen fortsat fokus på sit pædagogiske arbejde på gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner i Danmark. Der vil blive sat ind på forskellige platforme. Især vil der være fokus på den nye stx-reforms krav om samarbejde fagene imellem og elevernes evne til at arbejde kreativt og innovativt.

Elevambassadørbesøg er gratis for den rekvirerende institution. Dermed sikres, at aftaler om besøg og informationsmøder om Sydslesvig ikke bliver gjort til genstand for økonomiske overvejelser og prioritering.

Ansvar er fordelt således, at Skoleforeningen tager sig af udvælgelse af ambassadørerne og den daglige kontakt med eleverne og koordinering i forhold til interne besøg og udsendelse. De indgår desuden i planlægningen og afviklingen af elevambassadørernes uddannelsesforløb.

Grænseforeningen har det overordnede ansvar for planlægning og gennemførelse af uddannelsesforløbene, koordinering af udsendelse af de unge (eksterne besøg), oplysningsarbejde overfor skolerne og vedligeholdelse af hjemmeside og projektets Facebook-sider.

Elevambassadørerne ledes og koordineres i Sydslesvig af to gymnasielærere ved hver af de to danske gymnasier. De står for udvælgelse af ambassadørerne, den daglige kontakt, interne besøg og fælles koordinering af projektet. Skoleforeningen har indarbejdet lønmidler til dækning af dette arbejde i foreningens resultataftale for 2018.

Efterskoler

De ovenfor beskrevne aktiviteter i samarbejde med Dansk Skoleforening, Efterskoleforeningen og danske efterskoler gennemføres og søges i løbet af 2018 udvidet. Som nævnt bæres arbejdet hermed hovedsageligt af projekt Feriebørn 2.0.

Undervisningsmateriale

Undervisningsportalen ”ietGrænseland” er bygget op, så der løbende kan lægges nye opgaver op og laves opdateringer. Dette arbejde vil blive fortsat i 2018, så siden hele tiden er aktuel og lever op til både didaktiske og faglige krav. Der vil der være fokus på at tilpasse den til den nye gymnasiereform og desuden vil der blive gjort en særlig indsats for at fremme de tyskfaglige elementer. I de kommende år vil der også blive lagt vægt på, at udvikle relevante opgaver, der kan understøtte 100 jubilæet for Folkeafstemningen i 1920.

Aktiviteter for undervisere

Der vil blive arbejdet videre med konceptet ”På rejse ietGrænseland”. Konceptet indeholder både kursusmoduler for lærer, foredrag og workshops for både lærer og elever og andre aktiviteter for eleverne. På baggrund af de indhentede erfaringer, vil der blive arbejdet videre med både temaer og workshopmetoder.

Grænseforeningen vil være til stede på både Læringsmessen i København og Skolemessen i Århus. Dette vil være i samarbejde med Dansk Skoleforening og projektet ”Oplev Sydslesvig”.

Foredrag og workshops for elever

Grænseforeningens konsulenter kommer ud på skolerne og holder foredrag og/eller afvikler workshops. Det kan være både i en enkelt klasse eller for en større gruppe elever. Besøgene vil oftest være i samarbejde med eller som supplement til elevambassadørernes besøg.

Vi har gennem de senere år kunnet registrere en vækst i interessen for at besøge grænselandet. Grænseforeningens konsulenter hjælper med at

planlægge og afvikle sådanne ture. Det kan være både faglige ture og introture. Desuden er der et samarbejde med Jaruplund Højskole om at tilbyde studieture.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.3.1 Uddanne elev-ambassadører	Arrangere to uddannelsesseminarer i efteråret 2018	50 deltagende elevambassadører på 1. kursus, 40 på 2. kursus.	
4.3.2 Elevambassadører møder danske unge	Sikre kendskab til projektet og dets indhold. Sikre grundlaget for de unges aktiviteter. Koordinere bestilling og udsendelse Hjælpe med besøg i Sydslesvig Deltage i koordineringsmøder	Møde med mindst 1.000 unge fra ungdomsudd. i Danmark. Møde med 400 unge fra andre uddannelser	
4.3.3 Gennemføre konsulentbesøg med foredrag og workshops på uddannelsesinstitutioner.	Sikre kendskabet til tilbuddene. Udarbejde foredrag og workshops	Kontakt til mindst 500 elever på udd. institutioner gennem foredrag og workshops	
4.3.4 Øge antallet af sydslesvigske unge på danske efterskoler	Øge kendskabet ved: at stimulere samarbejde mellem Skoleforeningen og Efterskoleforeningen etablere netværk af tidligere efterskolelever i Sydslesvig Flere på gratis 2-ugers ophold Gennemføre "Efterskolernes Dag" i Sydslesvig den 24/2 2018	Afholde mindst to fælles møder på lederplan Afholde "velkommen hjem" seminar for unge i sept. 2018 Ingen konkret målsætning Øge deltagerantallet af sydslesvigske forældre	

4.3.5 Udvikle og gennemføre aktiviteter rettet mod undervisere i Danmark	<p>Udvikle og gennemføre temadage</p> <p>Udbrede kendskabet til Grænseforeningens undervisningstilbud.</p> <p>Kursusvirksomhed for efterskolelærere og lærere ved de danske skoler</p>	<p>Besøg på 5 ungdomsuddannelser i Danmark</p> <p>Arrangere/koordinere studiebesøg el.lign. i grænselandet</p> <p>Deltagelse i mindst 2 messer/festivaler</p> <p>Et to-dages kursus i samarbejde med Efterskoleforeningen</p>	
4.3.6 Udbrede kendskabet til de forskellige tilbud til uddannelsesinstitutioner	<p>Kontakt til grundskoler og ungdomsuddannelser/ undervisere</p> <p>Kontakt til andre uddannelsesinstitutioner</p> <p>Artikler og annoncer i relevante fagblade</p> <p>Udarbejde informationsmateriale til de relevante institutioner</p>	<p>Kontakt til mindst 3 faglige foreninger</p> <p>Kontakt med undervisere fra 10 forskellige institutioner</p> <p>Mindst 2 annoncer i relevante fagblade/magasiner</p>	

	Bruge sociale medier		
4.3.7 Gøre det nemt og tilgængeligt for undervisere at inddrage grænselandet i undervisningen	Opdatere og videreudvikle undervisningsmaterialet ”iet-Grænseland”. Samle relevante links, artikler, litteratur m.m. Sikre grænselandet også indgår i mere generelt undervisningsmateriale.	Lægge min. 20 nye opgaver op Mindst 800 besøg på hjemmesiden	
I alt			26,6

4.4 13. årgangs besøg i København

Denne del af resultataftalen beskriver samarbejdet mellem Dansk Skoleforening og Grænseforeningen om ”13. årgangs besøg i København”, som blev indledt i 2007, som i 2012 fik projekttilskud fra Sydslesvigudvalget og som fra og med 2013 har været indarbejdet i Sydslesvigudvalgets resultataftale med Grænseforeningen.

Formål

Aktiviteten har til formål at give alle afgangselever fra Duborg-Skolen og A.P. Møller Skolen mulighed for at besøge den danske hovedstad. Besøget har både et socialt og et oplysende formål. Det er elevernes sidste tur sammen i deres tid i det danske skolesystem i Sydslesvig og desuden en mulighed for at være sammen på tværs af klasser og de to skoler. Det oplysende element kan variere. Det kan indeholde studieinformation, møde med danske politikere, virksomhedsbesøg, relevante oplæg/foredrag og ture, der er med til at øge kendskabet til København.

Baggrund

På foranledning af Grænseforeningen har Duborg-Skolens 13. årgang siden 2007 været inviteret på en 3-dages tur til Danmark forud for deres studentereksamen. Siden 2012 har også afgangselever fra A.P. Møller Skolen deltaget.

Arrangementerne har været succesfulde i den forstand, at de institutioner, politikere og erhvervsfolk, som har været værter, alle har været begejstrede for eleverne – selvfølgelig ud fra forskellige motiver: fx et ønske om at bjærge studerende til netop deres institution eller et ønske om

at lokke studenterne til Danmark, fordi de tydeligt fremstår som en ressource for det danske samfund.

For eleverne har succes især ligget i det sociale samvær. Desuden har de gennem besøgene fået gode og relevante informationer, der ifølge deres egne udsagn har været givende både i forhold til studievalg og et bedre kendskab til Danmark. Samtidig har eleverne været fremragende formidlere af Sydslesvig og sydslesvigske forhold til modtagerne i Danmark.

Omfang og indhold

Turen strækker sig over 2 dage og transporten sker med bus (afgang tidlig morgen dag et og hjemkomst sen aften dag to) i forårssemestret (januar-april) med overnatning på vandrerhjem.

Da mange af de unge sydslesvigere påtænker at studere i Danmark, er mindst et af programpunkterne et studieorienteret besøg. Der kan være på Copenhagen Business School, Københavns Universitet, Roskilde Universitet, Danmarks Tekniske Universitet eller et University College.

Et vigtigt element er et besøg på Christiansborg. Besøget blevet kombineret med afholdelse af en konference, hvor politikere har haft god mulighed for at komme i dialog med de unge. Besøget og muligheden for at komme til orde betyder meget for de unge. Disse arrangementer har også givet medlemmer af Sydslesvigudvalget mulighed for at synliggøre relevante problemstillinger i forhold til det danske mindretal.

Dansk Skoleforening og Grænseforeningen ser 13. årgangs besøg i København som et vigtigt led i kontakten mellem det danske mindretal og Danmark. Der er ingen tvivl om, at besøget betyder meget for de unge. Hvad der er det vigtigste for dem varierer meget. Men de får stort set alle noget nyt med hjem.

For Grænseforeningen giver besøget en god kontakt til de unge og en mulighed for at synliggøre foreningens forskellige aktiviteter, som de unge, når de flytter til Danmark for at studere, kan engagere sig i.

Opgaver	Resultatkrav	Resultatmål	Vægt i pct.
4.4.1 Gennemføre årligt besøg for afgangselever fra Duborg-Skolen og A.P. Møller Skolen i København	Give afgangseleverne mulighed for at besøge København. Give alle noget ny viden med hjem Give det officielle Danmark mulighed for at møde min-	180 deltagere	5,4

	dretallets unge		
I alt			5,4

5. Bevilling, resultatvurdering og regnskabsaf-læggelse

5.1. Bevilling

Sydslesvigudvalget yder i 2018 et samlet driftstilskud til Grænseforeningen på i alt **3.361325.000 kr.**, jvf. nedenstående detailbudgetter:

5.1.1 Grænseforeningens kommunikation	1.538521.000
5.1.2 Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling	747739.000
5.1.3 Grænselandet og undervisning	895885.000
5.1.4 13. årgangs informationsbesøg i København	181180.000
I alt	3.361325.000

5.1.1 Bevilling til oplysning i Danmark om grænselan-dets forhold

Løn informationschef/redaktør	349340
Løn kommunikationsmedarbejder	239234
Løn studenter medhjælp	103100
Øvrige lønninger	27
Kørsel m.v.	40
Freelance (journalister og fotografer)	160
Teknik	65
Trykning inkl. moms	375
Portostøtte	180
I alt	1.538521

5.1.2 Bevilling til Sydslesvigske Børns Ferierejser – Elevudveksling

Løn foreningskonsulent (50%)	301296
------------------------------	--------

Foreningskonsulent kørsel	76
Løn informationsmedarbejder (20%)	455152
Rejsegodtgørelse arbejdsgruppe	15
Arbejdskapital lokalkomiteer (efter objektive kriterier)	60
Fremstilling af pr-materiale	10
Porto	2
Vedligeholdelse hjemmeside	0
Annoncering i lok. medier styret af lokale konsulenter	25
Andre udadvendte aktiviteter	53
Seminar friskoler	35
Seminar til ”opgradering” af ferieværter	15
I alt	747739

5.1.3 Bevilling til Grænselandet og undervisning

Løn pædagogisk konsulent	465
Øvrige lønninger	65
Rejseudgifter	28
Ambassadørudsendelse	50
Uddannelse	100
Diverse materialer	6
Informationsopgaver (hjemmeside, udsendelse m.m.)	40
Afholdelse af kurser (1 x Christianslyst + 2 dagkurser)	15
Kursusvirksomhed grundskoler	15
Efterskoleprojekt	56
Roadshow	45
I alt	885

5.1.4 Bevilling til 13. årgangs informationsbesøg i Danmark

Lønomkostninger	5352
Bustransport til København	58
Transport i København	0
Overnatning	52
Lokaleleje, oplægsholdere	15
Diverse	3
I alt	484180

5.2. Udbetaling

Driftstilskuddet til Grænseforeningen afholdes af § 21.91.01. Danske Kulturelle anliggender i Sydslesvig. Grænseforeningen modtager tilskuddet i fire rater, der udbetales forud.

5.3. Ikrafttrædelse

Aftalen træder i kraft den 1. januar 2018 og løber indtil den 31. december 2018, hvor aftalen ophører med mindre andet aftales. Efter enighed mellem aftalparterne kan der justeres i aftalens opgaver i aftaleperioden. Jf. Sydslesviglovens § 21 har Grænseforeningen pligt til at indberette opståede ændringer i deres virke, der har betydning for, om støtten anvendes eller vil blive anvendt til formålet, til Sydslesvigudvalget og undervisningsministeren.

5.4. Resultatvurdering og opfølgning

Årlig vurdering af resultatkrav og mål

Grænseforeningen skal for 2018 til Sydslesvigudvalget og kulturministeriet udarbejde og fremsende en årsrapport, herunder et årsregnskab samt et revisionsprotokollat, med oplysninger om tilskuddet fra Kulturministeriets anvendelse senest 1. juni 2019. Sammen med årsregnskab og revisionsprotokollat indsendes ledelsens stillingtagen. Ledelsens stillingtagen skal være underskrevet af ledelsen. Af ledelsens stillingtagen skal det fremgå, hvordan ledelsen forholder sig til revisors eventuelle anbefalinger og kritiske bemærkninger i revisionsprotokollatet for det pågældende år.

Kulturministeren afgiver en opfølgingsrapport til Sydslesvigudvalget om de modtagne årsrapporter med en vurdering af, om driftstilskuddet er anvendt i overensstemmelse med udvalgets afgørelse, jf. Sydslesviglovens § 19. Den samlede målopfyldelse drøftes på et årligt møde mellem Sydslesvigudvalget og bestyrelsen for Grænseforeningen. Drøftelsen tager særlig sigte på vurderingen af opfyldelsen af resultatkrav, hvor målopfyldelsen beror på en konkret og/eller skønsmæssig vurdering.

Halvårlig status

Som led i Sydslesvigudvalgets tilsyn skal Grænseforeningen derudover aflevere en halvårsstatus, som skal være Sydslesvigudvalget i hænde senest d. 15. juli 2018. Denne halvårsstatus skal indeholde en foreløbig afrapportering på de opstillede mål, samt på foreningens virke generelt.

Bekræftelse af igangværende aktivitet

Endvidere skal Grænseforeningen senest to uger forud for hver tilskudsudbetaling til Sydslesvigudvalgets sekretariat fremsende en bekræftelse på, at aktiviteten fortsat er i overensstemmelse med de i aftalen indeholdte mål- og resultatkrav, jf. Sydslesviglovens § 12 stk. 7.

5.5. Genforhandling

Genforhandling af aftalen kan finde sted ved væsentlige ændringer af det grundlag, hvorpå kontrakten er indgået, når der foreligger væsentlig misligholdelse fra en af aftalparterne og i øvrigt når parterne er enige herom, jf. Sydslesviglovens bestemmelser herom.

5.6. Regnskab og revision

Årsrapport og revisionsprotokollat skal være forsynet med bestyrelsen for Grænseforeningens originale underskrifter. Årsrapporten udarbejdes i henhold til bekendtgørelse om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget nr. 1594 af den 14. december 2015.

5.7. Misligholdelse/opfølgning

Sydslesvigudvalget kan træffe afgørelse om, at tilskud helt eller delvis tilbageholdes, jf. Sydslesviglovens § 20 stk. 2

5.8. Opsigelse

Opsigelse i forbindelse med misligholdelse af kontrakten kan ske med henvisning til § 20 i Sydslesvigloven.

Flensborg, den ~~xx~~20. januar 2018

~~xx~~ Anni Matthiesen
Formand for Sydslesvigudvalget

Jens Andresen
Formand for Grænseforeningen.

Formateret: Normal

Formateret: Skrifttype: 12 pkt

Bilag 1.

Anvendt regnskabspraksis

Ved regnskabsaflæggelsen anvendes følgende regnskabsprincipper, der er uændrede i forhold til foregående år:

Indtægter

Medlemskontingenter, bidrag, arv, gaver og renteindtægter indtægtsføres i resultatopgørelsen i det år, hvor beløbene indgår til foreningen. Ubenyttede bidrag til bestemte formål overføres til kommende år og holdes adskilt fra foreningens egenkapital.

Udgifter

Udgifter medtages i resultatopgørelsen i det år, de vedrører. Anskaffelser af driftsmidler m.v. udgiftsføres fuldt ud i anskaffelsesåret.

Værdipapirer

Beholdning af officielt noterede værdipapirer, herunder værdipapirer m.v. hidrørende fra i årenes løb oplagte gaver/arvemidler til fri rådighed, optages i balancen til kursværdi på statutstidspunktet. Såvel realiserede som urealiserede kursgevinster og –tab indgår i resultatopgørelsen.

Ejendomme

Ejendomme optages i balancen, fra og med 2014, til opgjort anskaffelsessum med fradrag af lineære afskrivninger over en forventet ejer-tid/brugstid på 50 år af forskellen mellem opgjort anskaffelsessum og en forventet restværdi, anslået til 0 % af den opgjorte anskaffelsessum. For så vidt angår ejendomme som er solgt eller sat til salg på tidspunktet for regnskabsaflæggelsen optages disse til det opgjorte eller forventede salgsprovenu.

Bilag 2

Grænseforeningens handlingsplan for 2017

Intern aktivitet

Servicere sendemandsmøde, bestyrelse og udvalg samt formandskab.

Intensivere og konkretisere debatten om Grænseforeningens fremtidsperspektiver efter 2020.

Støtte og servicere foreningens 61 lokalforeninger bedst muligt, herunder gennemføre fire årlige lokalforeningsmøder, redigere og udsende programmer, administrere medlemsdatabase, stå for kontingentopkrævning, kalender m.v.

Understøtte lokalforeningernes brug af medlemsdatabase.

Støtte og servicere lokalforeningernes arbejde for at hverve nye medlemmer, herunder fortsat udvikle og vedligeholde en såkaldt ”festival-kit”

Styrke indsatsen for bedre kontakter mellem Grænseforeningens lokalforeninger og foreninger i Sydslesvig

Udarbejde og afrapportere resultataftaler

Fortsat tilpasse økonomistyring og regnskabsaflæggelse

Fortsat tilpasse foreningens administrative rutiner til den øgede projektøkonomi

I samarbejde med legat- og fondsbestyrelserne administrere og udarbejde regnskaber for 31 legater og fonde

Fortsat vurdere fondes og legaters relevans ud fra størrelse og formål

Udsende nyhedsbreve jævnligt til lokalforeninger

Administrere Arveprins Knuds Kollegium i samarbejde med kollegianerne

Fastholde kontakt til de nationale foreningers netværk

Udadvendt oplysende aktivitet

Udgive Grænsen seks gange årligt

Udgive informationsbrochure om Grænseforeningen

Udarbejde pressemeddelelser

Udsende nyhedsbreve

Yderligere arbejde for, at www.graenseforeningen.dk bliver porten til hele foreningens hjemmesidekompleks.

Optimere Grænseforeningens synlighed på sociale medier.

Deltage i Folkemødet på Bornholm

Telt med aktiviteter i samarbejde med SSF/Det danske mindretal og Sydslesvigudvalget. Fastholde samarbejdet med Grundtvigsk Forum, Efterskoleforeningen og Dansk Friskoleforening.

Deltage i og synliggøre Grænseforeningen ved Årsmøderne i Sydslesvig, Spejdernes Lejr 2017, Kulturmødet på Mors, DGI's Landsstævne i Aalborg, Ungdommens Folke-møde på Frederiksberg, Feriemessen i Herning, Historiske Dage i København og Danmarks Læringsfestival. Hvor det er muligt, inddrages lokalforeninger i disse aktiviteter. Hver enkelt af aktiviteterne forudsætter et stort og grundigt forberedelsesarbejde,

god intern kommunikation med lokalforeninger og netværk samt præcision med aftaler og logistik.

Gennemføre en uges højskolekursus i samarbejde med Rødning Højskole den 10. – 16. september 2017.

Fortsat udvikle samarbejdet med Jaruplund Højskole

Intensivere samarbejdet med de sydslesvigske organisationer og Det sydslesvigske Samråd, hvor det er relevant, herunder planlægge og gennemføre det årlige delegationsbesøg i København.

Intensivere samarbejdet med Dansk Folkeoplysnings Samråd, Grundtvigsk Forum, Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening og andre folkeoplysende foreninger med henblik på at styrke foreningens folkeoplysende arbejde for det demokrati-bærende fællesskab.

Øvrige aktiviteter

Arbejde for at markeringen af 100-året for Genforeningen i 2020 bliver stærkt forankret i Sønderjylland, men også landsdækkende og fremadrettet. Arbejde for, at historien bliver fortalt, men på en måde så den bliver vedkommende for nutidens mennesker og således, at et stort antal danskere får et grundigere kendskab til de særlige historiske forhold og aktuelle muligheder i Sønderjylland. Endelig at arbejde for at der etableres samarbejde med de tyske grænseforeninger om markeringen.

Unge fra Grænselandet på Roskilde Festival

Etablere ungenetværk i København og så vidt muligt andre steder.

Fastholde og udvikle Kulturmødeambassadørkorpsset, herunder rekruttere og uddanne KMA'ere, gennemføre dialogmøder og synliggøre aktiviteterne maksimalt

Støtte Grænseforeningen Ungdom (GFU) som et samlende netværk med unge fra alle Grænseforeningens aktiviteter.

Gennemføre 13. årgangs informationsbesøg i København

Realisere aktiviteter i henhold til Sydslesvigudvalgets bevillinger:

Styrke Sydslesvigske Børns Ferierejser gennem projektbevilling fra Sydslesvigudvalget.
Styrke udvekslingsaktiviteter

Fastholde og udvikle indsatsen for at få grænselandet synliggjort i grundskole og ungdomsuddannelser, herunder Elevambassadører, foredrag og kurser samt efterskoleaktiviteter. Herunder øge interessen hos danske skoler og uddannelsesinstitutioner for lejrskole- og studieophold i Sydslesvig.

Projektaktiviteter

Fundraise, koordinere og rekruttere til jUNG zuSAMMEN i 2017

Videreudvikle og formidle undervisningsmaterialet IetGrænseland

Fastholde og udvikle samarbejdet med Dansk Skoleforening og Efterskoleforeningen om at motivere og støtte flere unge sydslesvigere til at tage på danske efterskoler.

Internationale aktiviteter

Identificere muligheder for internationale aktiviteter, herunder vores potentialer, muligheder for fundraising, samarbejdspartnere, behov

Støtte forsøg på at synliggøre nationale mindretal som brobyggere i Europa

Støtte borgerinitiativet Minority Safepack og underskriftindsamlingen hertil